

NIETECHNICZNE STRESZCZENIE DOŚWIADCZENIA

1. Tytuł projektu **Monitoring migracji popielicy *G. glis* i orzesznicy *M. avellanarius* na wybranych stanowiskach w Polsce**

2. Czas trwania projektu: 4,5 roku (1 lipca 2017 – 31 grudnia 2021)

3. Słowa kluczowe (maksymalnie 5 słów): fragmentacja siedlisk, bariery, izolowane populacje, połowy zwierząt

4. Cel projektu (art. 3 ustawy) (wpisać odpowiednią kategorię z poniższych): A. Badania podstawowe

A. Badania podstawowe

B. Badania translacyjne lub stosowane

C. Badania mające na celu zachowanie gatunku

D. Badania z zakresu medycyny sądowej

E. Badania zapewniające poprawę dobrostanu zwierząt lub warunków chowu lub hodowli zwierząt gospodarskich

F. Badania w celu opracowania i produkcji produktów leczniczych, środków spożywczych, pasz lub innych substancji lub produktów, lub badań ich jakości, skuteczności lub bezpieczeństwa stosowania

G. Badania w celu ochrony środowiska naturalnego

H. Badania w celu kształcenia na poziomie szkolnictwa wyższego lub szkolenia w celu nabycia lub doskonalenia kompetencji zawodowych

5. OPIS PLANOWANEGO DOŚWIADCZENIA

Należy określić cel naukowy lub edukacyjny doświadczenia, w tym przewidywane szkody, jakie może ono spowodować u wykorzystywanych zwierząt, i korzyści, jakie przyniesie ono dla rozwoju nauki i dydaktyki. Maksymalnie 250 słów, tekst musi być zrozumiały dla niespecjalisty.

Współcześnie lasy zazwyczaj nie tworzą dużych zwartych kompleksów, lecz są raczej podzielone na mniejsze fragmenty (swego rodzaju wyspy), pomiędzy którymi występują tereny otwarte lub zagospodarowane przez człowieka. Dla zwierząt o nadrzewnym trybie życia związanych z lasami liściastymi i mieszanymi, jak na przykład gatunki z rodziny popielicowatych, fragmentacja lasów wiąże się z rozczłonkowaniem populacji na mniejsze podpopulacje. Tereny rozciągające się między swoistymi wyspami lasów mogą stanowić przeszkodę nie do pokonania dla nadrzewnych zwierząt. Warto wspomnieć, że dla niektórych popielicowatych nawet obszary porośnięte borami sosnowymi stanowią barierę, przed którą muszą skapitulować.

Celem planowanych badań jest stwierdzenie czy dwa gatunki z rodziny popielicowatych, popielica i orzesznica, będą pokonywać bariery w postaci powierzchni odlesionych lub obsadzonych gatunkami drzew iglastych, jeśli zapewni im się na tych powierzchniach możliwość korzystania ze sztucznych kryjówek (tzw. skrzynek pilchowych).

Badania będą polegały na kontrolowaniu skrzynek rozwieszonych wzdłuż transektów (a także w wyjątkowych sytuacjach na łowieniu w czasowo rozmieszczone pułapki żywołowne). Transekty będą łączyły ze sobą fragmenty korzystnych dla popielicy i orzesznicy siedlisk, przebiegając przez obszary nie odpowiadające tym zwierzętom, do których zaliczamy: 1) powierzchnie zalesione gatunkami iglastymi, 2) powierzchnie pozbawione drzew i krzewów, 3) drogi leśne i publiczne. Schwytane zwierzęta, należące do ww. wymienionych gatunków, będą poddawane ogólnym oględzinom, ważone i oznaczane za pomocą tatuażu na uchu. Uzyskane informacje pozwolą określić kierunki ewentualnej migracji oraz być może jej przyczyny.

6. LICZBA ORAZ GATUNKI ZWIERZĄT PLANOWANYCH DO WYKORZYSTANIA W DOŚWIADCZENIU

Popielica *Glis glis* – 800

Orzesznica *Muscardinus avellanarius* – 300

7. OPIS UWZGLĘDNIENIA ZASAD ZASTĄPIENIA, OGRANICZENIA I UDOSKONALENIA¹

Zasada zastąpienia: w przypadku niniejszego doświadczenia z oczywistych względów nie można zastąpić zwierząt.

Zasada ograniczenia: planuje się badanie tylko takiej liczby zwierząt jaka zostanie stwierdzona w skrzynkach i wejdzie do pułapek; a zatem przedstawiona we wniosku liczba złowionych i tatuowanych podczas monitoringu nie wpływa z obliczeń, lecz jest jedynie maksymalną liczbą zwierząt, które mogą wejść do pułapek i stanowi oszacowanie na podstawie doświadczenia autora wniosku. W tego typu badaniach duża liczba zwierząt jest wręcz pożądana, ponieważ świadczyć to będzie o wpływie stosowanych skrzynek na zmniejszenie niepożądanej izolacji badanych populacji.

Zasada udoskonalenia: metody badawcze zastosowane w procedurach zostały wybrane tak, aby ograniczyć cierpienie i dystres zwierząt. Skrzynki zaprojektowano w sposób odpowiadający zwierzętom, gdyż jak wiemy z doświadczenia chętnie z nich korzystają. Konstrukcja pułapek zabezpiecza zwierzęta przed wpływem warunków atmosferycznych.

Działania nie doprowadzą do żadnego trwałego uszkodzenia organizmu.

¹ Przy wypełnianiu wzorować się na instrukcji wypełniania wniosku W1 punkt. 8